

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چگونه با کرامت به جای قهر و مرزکشی، خانواده را مدیریت کنیم؟

زندگی زیبا، اخلاقی و الهی داشته باشیم.

حجت الله حاجی کاظم؛ پایگاه میقات مهر؛ ۱۳۹۲

یکی از دغدغه‌های همه مردها این است که چه کنند تا همسرشان به حرف‌های آنان احترام گذارد؟ خانم‌ها نیز به طریق مشابه همین نگرانی را دارند. در فرهنگ ما، مرد به عنوان مسئول نهایی در برآورده کردن نیازهای خانواده شناخته می‌شود و تمام موجودیت خود را به توان مدیریتش می‌بیند. خانم نیز خود را به عنوان نقطه اساسی عاطفی خانواده حس می‌کند.

زن و مرد دوست دارند همسر و فرزندانشان برای حرف‌هایشان اهمیت قائل شوند. اگر مرد حس کند به حرف او گوش نمی‌دهند، پایان ذوق و شوقش به زندگی است و اگر زن حس کند محبوب همسر و خانواده‌اش نیست، امیدش به زندگی کم رنگ می‌شود. ابتدا برای مدیر ماندن و مورد توجه بودن مرد در زندگی و سپس برای محبوب و مورد اعتنا بودن زن در زندگی راهکارهایی ارائه کرده‌ایم:

روش مدیریتی مرد بر زندگی خود (برای اینکه همسرمان به حرف ما گوش کند)

متأسفانه مدیریتی که در عموم جوامع و حتی در بسیاری آموزه‌های روانشناختی به مرد آموخته می‌شود، چیزی از جنس مدیریت قهر و غلبه است.

مواردی که در جدول ذیل برای مدیریت قهر و غلبه آورده‌ایم شاید از نظر بیشتر مردها نادرست باشد اما متأسفانه فقط در مردها شدت و ضعف دارد و به عبارت دیگر، همه مردها از این روش‌ها استفاده می‌کنند. تنها تفاوت در میان مردان، در شدت و ضعف استفاده از این روش است. مثلاً مردی برای اثبات مدیریتش در سال یک بار فریاد می‌زند و مردی دیگر، هر روز، هر دو نیز این فریاد را برای مدیریت خانواده لازم دانسته و می‌دانند. هردو این‌ها از نظر ما، دچار مدیریت قهر و غلبه هستند. این‌ها راهکارهای مرزکشی برای ثابت کردن مدیریت خویش است.

به نظر می‌رسد مدیریت در خانواده اسلامی، مدیریت کرامت است که متأسفانه شناخته نشده و به آن عمل نمی‌شود.

مدیریت کرامت شاید دیر بازدهی عملی خود را نشان دهد اما اولاً تنها روش اخلاقی، رفتار کریمانه است و ثانیاً اخلاق اسلامی اجازه عمل غیر از این به ما نمی‌دهد. نحوه رفتار نبی اکرم صلی الله علیه و آله و دیگر بزرگان دین نیز همین گونه بوده است اما متأسفانه بیشتر مردم تصور می‌کنند رفتار آنان ویژه خودشان بوده و کسی نمی‌تواند و نباید در رفتارهای کریمانه مثل آنان عمل کند.

جدول زیر، مقایسه‌ای بسیار اجمالی از این دو مدیریت است:

	مدیریت قهر و تندی مرد	مدیریت کریمانه
۱	مجبور است اقدامات متهورانه انجام دهد تا مدیر بودن خود را ثابت کند.	همیشه منطقی است هرچند به قیمت پیش بینی شدن اقدامش باشد. البته در میزان کرامت نمی‌تواند پیش بینی‌اش کند.
۲	مراقب است در برابر اشتباه دیگران بلافاصله تذکر داده و از این طریق، تسلط و کنترل خود را نشان دهد.	اشتباهات دیگران را با همراه شدن با آنان و احترام به نظراتشان کاهش می‌دهد. سعی می‌کند اشتباهات دیگران را به رویشان نیاورد و عفویشان کند و با شرمندگی کردن آنان در عفو، رشدشان دهد. حکایت کرده‌اند که نزد مردی بزرگ، از پیرمردی صدای ناهنجاری خارج شد. آن مرد بزرگ، برای اینکه پیرمرد شرمندگی نشود، نه تنها به رویش نیاورد، تا آخر عمر پیرمرد، آنگونه نشان داد که انگار گوشش سنگین و صداها را خوب نمی‌شنود.
۳	برای آنکه مدیریت از دستانش خارج نشود، با اعضای خانواده مشورت نمی‌کند؛ به جای مشورت با اعضای خانواده، با دوستان و کارشناسان بیرون خانواده مشورت می‌نماید. اگر هم مجبور شد با خانواده مشورت کند، ضمن تأکید مکرر بر اینکه تصمیم گیرنده نهایی من هستم، به برخی قسمت‌های نظرات آنان عمل نمی‌کند تا اثبات کند که تابع محض آنان نیست.	برای رشد خود و خانواده‌اش، با آنان بسیار مشورت می‌کند. اگر هم نتوانست برای آنان دلیل منطقی آورد، بدون هیچ اصراری تسلیم نظر درست می‌شود و می‌پذیرد و حتی اگر فکر می‌کرد کاری درست است اما برای آن دلیل کافی ندارد و نظر مخالف دیگران دلایل خوبی دارد، نظر دیگران را می‌پذیرد.
۴	المنافق یا کل بشهوته همسر و فرزندانش غذایی را می‌خورند که او دوست دارد. چرا که مجبورند میل مرد را اساس قرار دهند.	المومن یا کل بشهوه اهله همان غذایی که همسر و فرزندانش دوست دارند می‌خورد هرچند خودش دوست نداشته باشد.
۵	اجازه خطا کردن برای کسی قائل نیست.	مربی اجازه خطا کردن می‌دهد اما با کنترل و نظارت و تدبیر.
۶	همیشه می‌گوید: خانه، خانه من است. باید هرکاری انجام می‌شود، با نظر من باشد.	امورات منزل را به خانم اگر سپرده و در حوزه اختیاراتش دخالت نمی‌کند.
۷	همیشه بدترین احتمالات را در مورد دیگران در نظر می‌گیرد تا مبادا کسی او را دور بزند.	همیشه به دیگران خوش بین است و با آنکه صدها احتمال در نظرش می‌تواند بیاید، اما خوشبینانه ترین احتمال را در مورد دیگران می‌دهد.
۸	زود بازده است اما آینده را ناپود می‌کند. عقده‌های روانی ایجاد می‌کند.	زمان بر است اما خوب نتیجه می‌دهد و خواست خداوند هم از ما همین است.

مضرات مدیریت قهر

مدیریت قهر، آدم‌ها را محبور می‌کند رفتار خاصی را پیش بگیرند. شاید اجبارها و تشویق‌های کم و زیاد موجب شکل‌گیری رفتاری خاص شود اما این رفتار آگاهانه نیست. در مدیریت قهر، شخص را از عواقب سرپیچی می‌ترسانید. کسی که اینگونه مدیریت می‌کند، کم‌کم غیر قابل تحمل می‌شود.

فواید برخورد کریمانه

اگر کریمانه رفتار شود، پتانسیل معنوی فوق العاده خانواده شکوفا می‌شود. این نگاه، تعقل و تفکر را در خانواده رشد می‌دهد. حق انتخاب می‌دهد. این نوع مدیریت، پایدارتر است و در گذشت سال‌ها، شخص دوست داشتنی‌تر و پذیرفتنی‌تر می‌شود.

نکاتی در برخورد کریمانه

- مصالح و مفاسد شرعی را در نظر گیرد و سلیقه‌ای رفتار نکند.
- به دیگران حس کرامت دهد.
- اجازه تمرین و تفکر به دیگران دهد.

روش افزایش محبوبیت خانم‌ها در زندگی (چگونه همسر و فرزندانم به حرفم گوش دهند؟)

به نظر ما حتی اگر همسر شما اخلاقی عمل نمی‌کند، برای محبوب شدن، خوب اداره شدن زندگی و ایفای بهتر نقش همسری و مادری، اخلاقی عمل کنید. سعی کنید در مهربانی و گذشت نسبت به همسر و فرزندانان اصلاً کم نگذارید مگر جایی که واقعاً طاقت نیاورید. در چنین مواردی هم به حداقل برخورد و ابراز ناراحتی اکتفا کنید. مواردی که درباره مدیریت و رفتار کریمانه است (که در بالا برشمردیم) را در نظر داشته باشید و از تحکم کردن و زورگویی به دیگران بپرهیزید.

نکاتی که زوجین باید در نظر داشته باشند

- خواسته‌هایی از همسر خود نداشته باشید که او به شما به نگاه بده بستان بنگرد. تلاش کنید متوجه شود که به خاطر رعایت حال او، از خواسته‌های خود می‌گذرید. البته نباید به رخ همسر بکشیم.

- هر کاری از دستتان بر می‌آید بدون دریغ برای او انجام دهید مگر اینکه حس کنید از او متوقع می‌شوید.

- نزد فرزندانان، از همسران تعریف کنید و احترام او را هر چه ممکن است حفظ کنید. این موجب می‌شود همسران نیز همین گونه درباره شما عمل کند و فرزندان نیز احترام بیشتر به شما احترام و از شما الگو برداری کنند.

پایگاه فرهنگی میقات مهر

<http://mighatemehr.ir>